

Srednja i Južna Dalmacija

Turistička geografija

Srednja Dalmacija

– 3 turističke regije

- srednjodalmatinski otoci
- obala
- Dalmatinska zagora

– važnija središta:

- **Split , Solin, Trogir,Omiš, Makarska, Imotski i Sinj**

– **Split** – razvio se od **Dioklecijanove palače** (na UNESCO-vom popisu)

- **znamenitosti:** Dioklecijanov mauzolej – danas katedrala Sv. Duje (od 7. st), brojni muzeji i galerije (Meštrović), manifestacije Splitsko ljeto i Festival zabavne glazbe, brdo Marijan (izletište), fešta Sv. Duje (zaštitnik grada)
- najprometnija hrvatska morska putnička luka

– **Solin** – uz rječicu **Jadro** – predgrađe Splita

- ostaci rimske **Salone**, brojni ostaci iz hrvatske prošlosti

– **Klis** – utvrda radi obrane od Osmanlija / **Kašteli** (7) – između Trogira i Splita

Srednja Dalmacija

- **Trogir** – na UNESCO-u popisu
  - povezan s otokom **Čiovom**
  - **znamenitosti**: Radovanov portal i katedrala Sv. Lovre, crkve Sv. Martina i Ivana, kula Kamerlengo, samostani Sv. Nikole i Dominika
- **Omiš** – na ušću Cetine
  - središte neretvanskih gusara
  - **znamenitosti**: crkva sv. Petra, tvrđave Mirabela i Fortica
- **Makarska** – makarsko primorje (uski obalni pojas ispod Biokova)
  - jako turističko mjesto
  - **znamenitosti**: malakološki muzej (najveća zbirka školjaka i puževa na svijetu), brojni sportski tereni, lijepe plaže, marijansko svetište Vepric
  - **ostala mjesta makarskog primorja**: Brela, Baška Voda, Tučepi, Podgora i Gradac

Jezgra Splita s Dioklecijanovom palačom

Salona

Klis

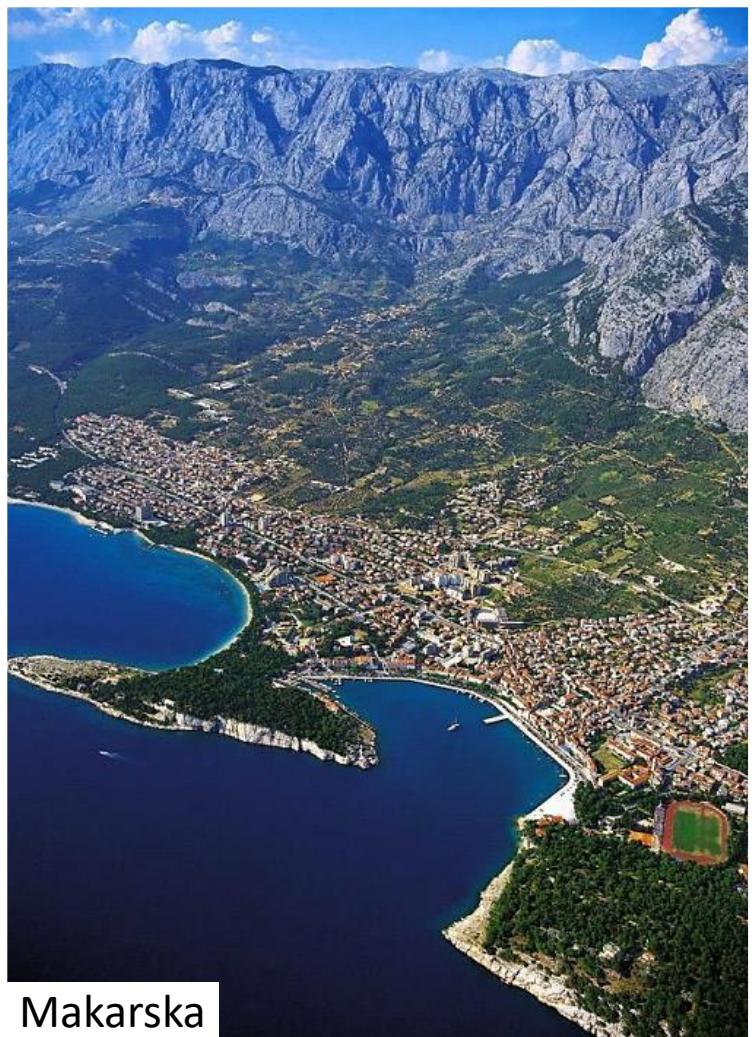
Trogir

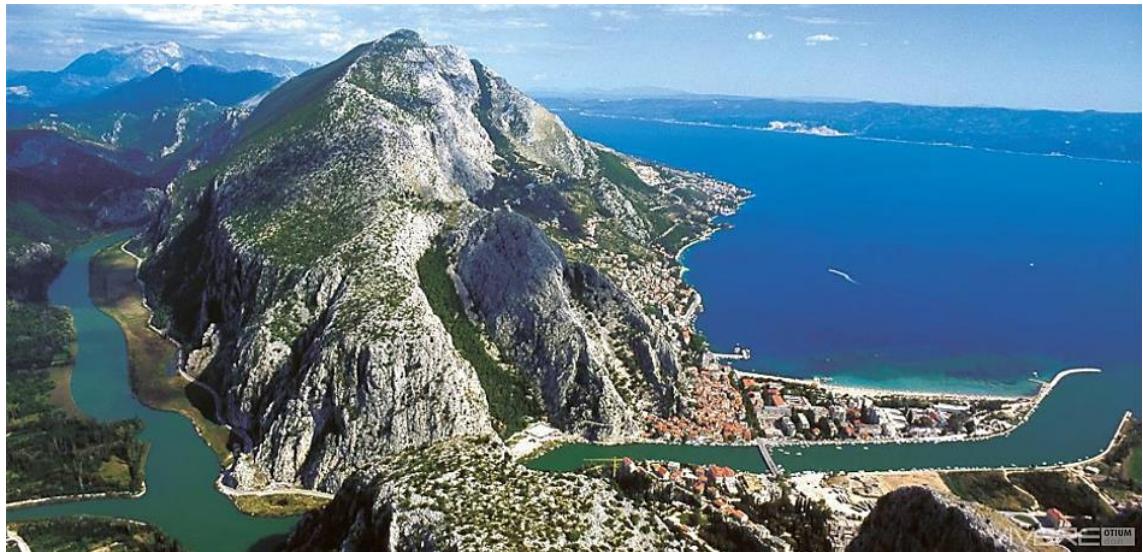
Radovanov portal

Kula Kamerlengo

Makarska

Omiš (ušće Cetine)

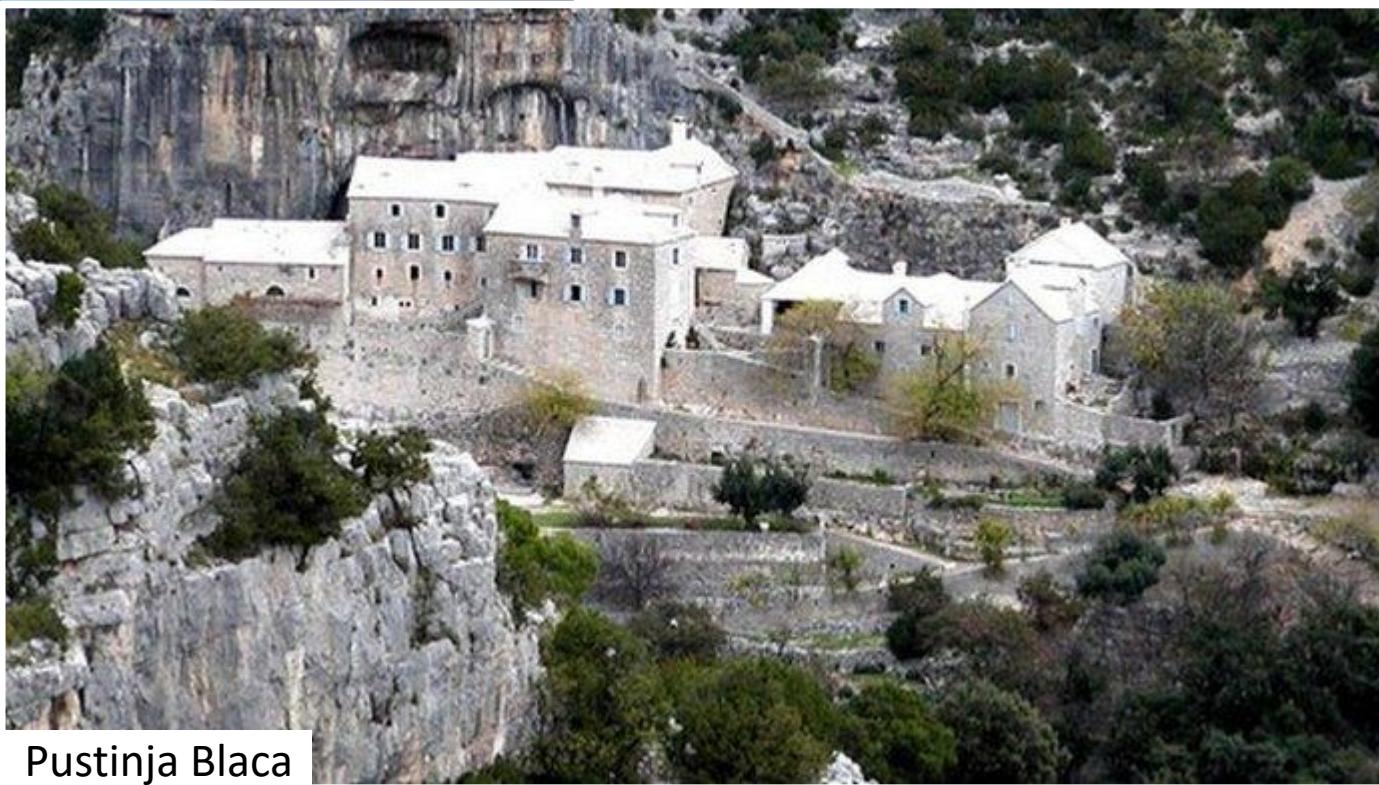
Srednjodalmatinski otoci

- smjer pružanja otoka je **istok – zapad** (*ostali hrvatsko otoci – smjer SZ – JI*)
- veći otoci: **Brač, Hvar, Vis, Šolta i Čiovo**
- manji otoci: Jabuka, Biševo, Drvenik, Šćedro, Sveti Andrija i dr.
- **Brač – najviši** Hrvatski otok (Vidova gora – 780 m) i **najveći srednjodalmatinski** otok (*3. po veličini u Hrvatskoj*)
  - sjeverna obala gušće naseljena
  - turistički najznačajnije mjesto – **Bol** (Zlatni rat – reljefni oblik kosa)
  - **Supetar** – najveće naselje na otoku
  - pustinja **Blaca**

Zlatni rat (kosa)

Pustinja Blaca

Srednjodalmatinski otoci

- **Hvar** – turistički najrazvijeniji dalmatinski otok
  - turistički najznačajnija mjesta: **Hvar, Stari Grad i Jelsa**
  - **znamenitosti:**
    - **grad Hvar**: najstarije europsko kazalište (16. st), renesansna katedrala Sv. Stjepana, franjevački samostan i crkva (15. st), Paklinski otoci (14)
    - **Stari grad**: ostaci grčkih kuća i ulica (Pharos), Hektorovićev Tvrđalj (palača), Starogradsko polje (pod zaštitom UNESCO-a)
    - **Jelsa**: u prošlosti bila brodogradilište, Tor (promatračnica iz 4./3. st pr Kr.)

Jelsa

Stari Grad

Paklinski otoci

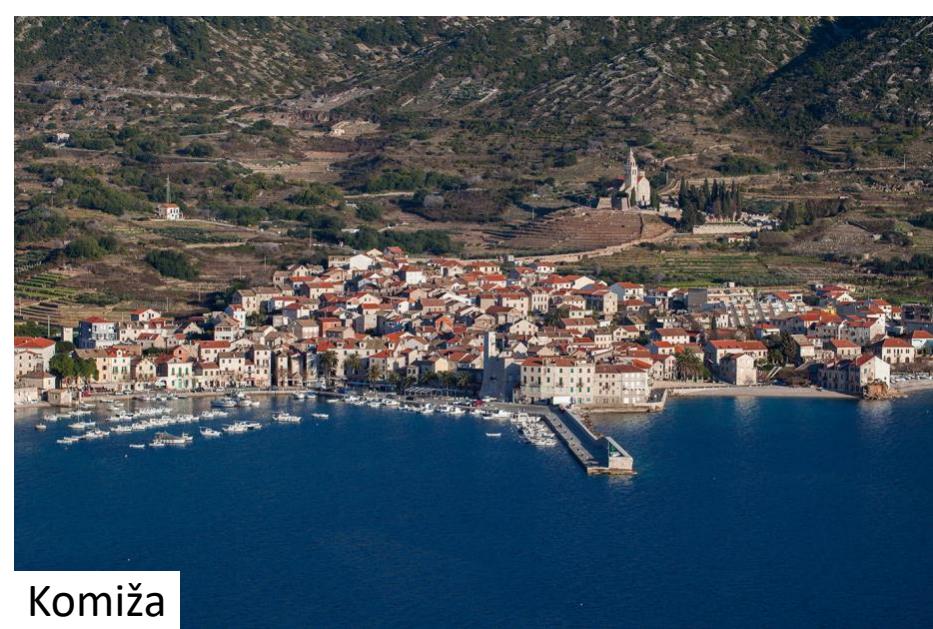

Hvar

Srednjodalmatinski otoci

- **Vis** – najveći pučinski otok (*za vrijeme Jugoslavije izoliran za strance*)
  - turistički najznačajnija mjesta: **Vis i Komiža**
  - otočić Biševo – **Modra špilja**
- **Šolta** – kupalište cara Dioklecijana i brojni antički ostaci (vile, bazilike...)
- **Čiovo** – povezan pokretnim mostom s Trogirom
  - dominikanski samostan Sv. Križa (13. st) i otočić Kraljeva (Bela IV.)

Komiža

Šolta

Modra špilja - Vis

Čiovo

Dalmatinska Zagora

- gorsko zaledje Srednje i djelomično sjeverne Dalmacije
- slabije turistički posjećena
- važnija mjesta: **Sinj, Imotski** i **Vrgorac**

- **Sinj** – Sinjska alka i svetište Gospe Sinjske
- **Imotski** – tvrđava Topana, Modro i Crveno jezero
- **Vrgorac** – sedam kula
- festival glumaca u **Zagvozdu**
- brojne planine: Dinara, Biokovo, Kamešnica i Svilaja)
- **PP Biokovo** – lovni i zimski turizam
  - **vrh Sveti Jure** – izletnički i planinarski turizam

Imotski

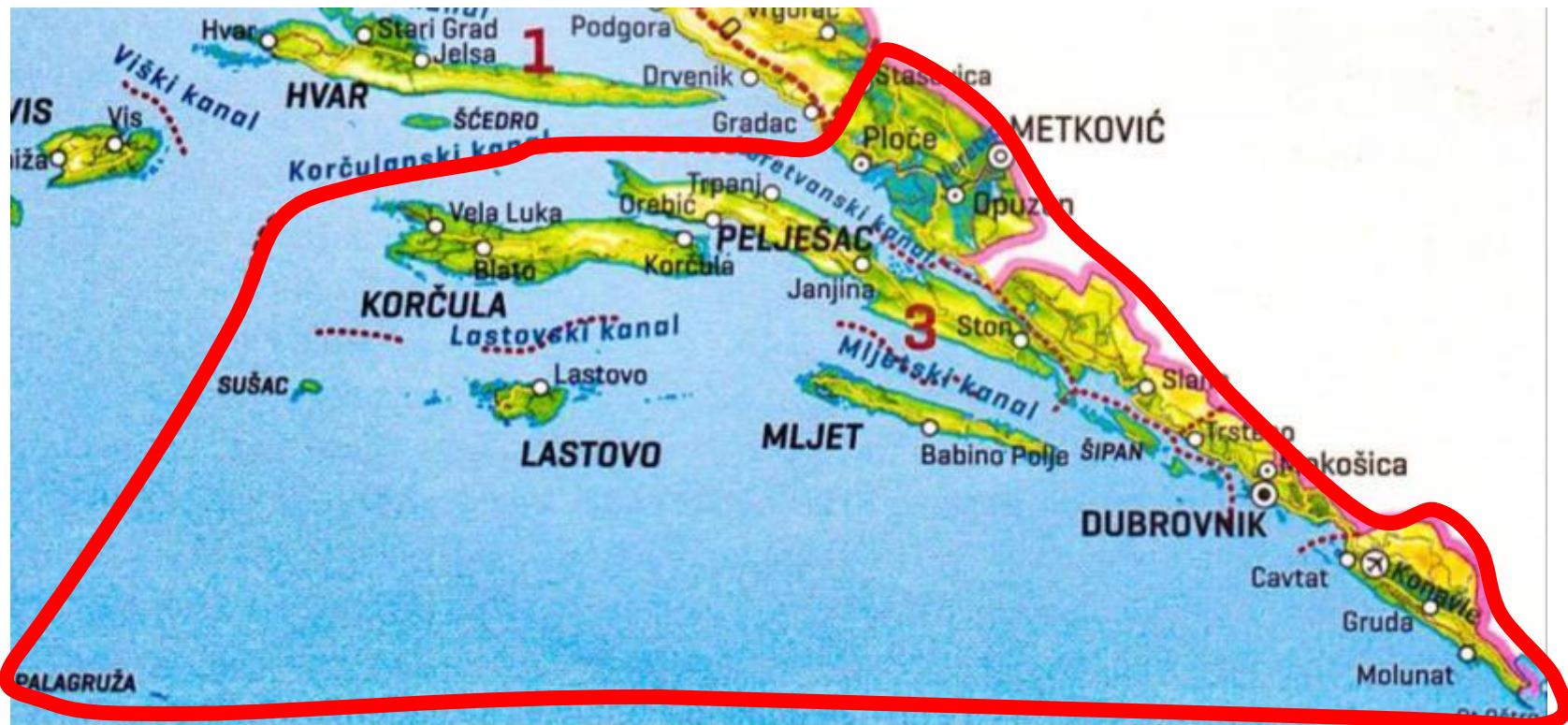
Vrgorac

Južna Dalmacija

Južna Dalmacija

- 3 turističke regije
  - delta Neretve
  - obala (*poluotok Pelješac i Dubrovačko primorje*)
  - otoci (*Elafiti, Lokrum, Mljet, Lastovo, Korčula, Palagruža*)
- važnija središta:
  - **Metković, Ploče, Opuzen, Ston, Dubrovnik, Cavtat, Korčula i Vela Luka**

Delta Neretve

- poljoprivredni kraj, turistički slabije iskorišten
  - obradive površine i plodno tlo (**navodnjavano vodom iz Neretve**)
- brojne znamenitosti – ilirske gradine, rimska Narona (Vid kod Metkovića), stećci, osmanska kula Norinska, maraton lađa na Neretvi
  - važnija mjesta: **Metković** (najveće naselje), **Ploče** (2. po veličini robna luka u RH) i **Opuzen** (središte proizvodnje mandarina)
- **Baćinska jezera** – 7 krških jezera

Ploče

Opuzen

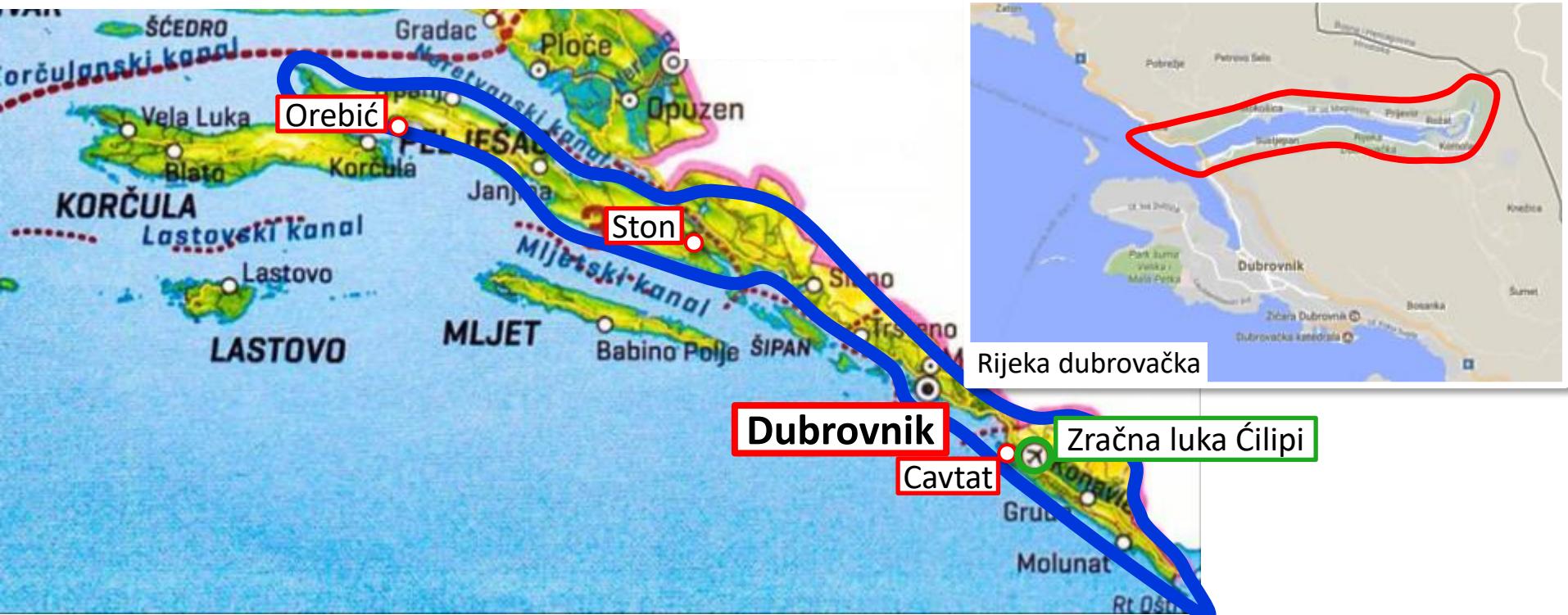
Metković

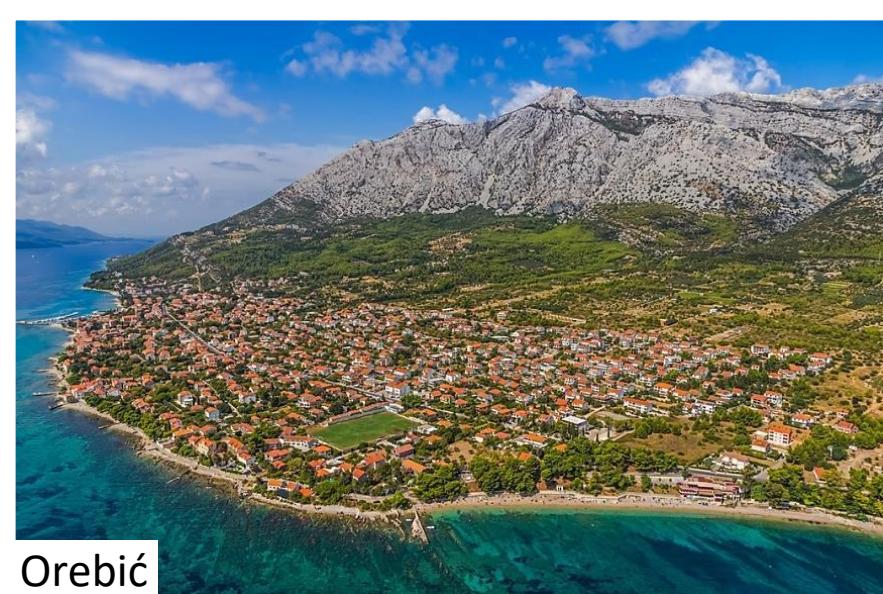

Baćinska jezera

Obala

- obuhvaća **Dubrovnik** i **dubrovačko primorje** te **poluotok Pelješac**
- **Rijeka dubrovačka** – riječno-morski zaljev (3 km) – rijeka **Ombla**
- **Pelješac** - šumovit poluotok – **Ston** – zidine i solana
  - **Orebić** – najznačajnije turističko naselje na Pelješcu
  - uzgoj **školjaka** u Malostonskom zaljevu i vina (*dingač*) na Pelješcu
  - **Konavli** – ruralni kraj, strma obala
  - **Cavtat** – mauzolej obitelji Račić (Meštirović) i rodna kuća Vlahe Bukovca

Orebić

Stonske zidine

Cavtat

Otocí

- južnodalmatinski otoci: **Elafiti, Lokrum, Mljet, Lastovo, Korčula, Palagruža**
- **Elafiti** (grč. elafos – jelen) – između Pelješca i Dubrovnika
  - **Šipan** (najveći), **Koločep** i **Lopud** – stalno naseljeni
- **Lokrum** – poseban rezervat šumske vegetacije (hrast crnika)
- **Korčula** – grad Korčula - jedini otočni grad u županiji (Marko Polo); Vela Luka
  - viteška igra Moreška
- **Lastovo** – **park prirode** – 11 otočića – **šumovit otok** – 70% površine alepski bor i planika

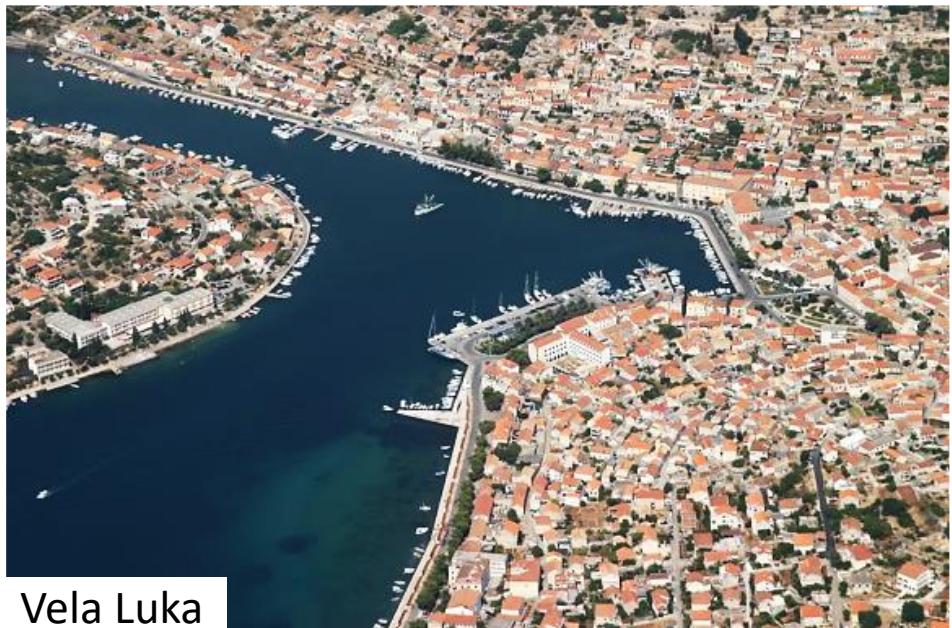
grad Korčula

viteška igra Moreška

Lastovo

Vela Luka

Video materijali uz prezentaciju

(Bajkovita Hrvatska)

– Split

- Katedrala Sv. Duje – https://youtu.be/T_UFtr8haUE
- Dioklecijanova palača - <https://youtu.be/kOwAVql9Zio>
- Riznica splitske katedrale - <https://youtu.be/DSXdAG4tBKo>
- Muzej grada Splita - <https://youtu.be/G9MWVII9R-8>

– Trogir

- Trogir (*I to je Hrvatska*) - <https://youtu.be/VUbNCtz45IM>
- Trogirska katedrala - <https://youtu.be/SqGcV17zu3Q>

– Dubrovnik

- Gradske zidine - <https://www.youtube.com/watch?v=FMell-VJCtc>
- Knežev dvor - <https://youtu.be/FPDQiWJ8-oo>
- Franjevački samostan male braće - <https://www.youtube.com/watch?v=thsCHkgSGoQ>
- Tvrđava Imperijal – <https://www.youtube.com/watch?v=4vU40EdNt-s>
- Tvrđava Sv. Ivan – <https://www.youtube.com/watch?v=jINkzl4JgC8>
- Katedrala Velike Gospe - <https://www.youtube.com/watch?v=Hcxx0A4kGuo>

– Ostalo

- Omiš – tvrđava Fortica - <https://youtu.be/bKj-4-Rv-NQ>
- Klis - <https://youtu.be/E-qiUoo6lQQ>
- Antička Salona (Solin) - <https://youtu.be/IuSiDS4e6Ek>